

Малий Мирон (скорочено)

Іван Франко

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Малого Мирона всі вважають дивною дитиною. Його батько, чоловік у літах, тішиться сином, вважає розумним і гарним. Та сусіди шепчуть, що Мирон "якесь не таке, як люди": іде та й розмахує руками, гуторить щось сам до себе, візьме прутик, швякає по повітрі або стинає бур'яни. Серед інших дітей він несмілий і неprovорний, а коли скаже щось, що старші тільки плечима стискають.

Якось Мирон почав вчити Василя рахувати і кожного разу паличкою об землю вдаряти. Хлопчик так захопився, що не помітив, як Василь втік. Мирон уже й до чотириста дійшов, як до надійшов старий Рябина, але і його не помітив хлопець. А старому не сподобалося, що Мирон землю святу б'є. Рябина забрав палицю, викинув і наказав хлопцеві молитися.

Малий Мирон над усе любить бігати сам по луках та сидіти між травами біля річки. Тоді він задумується про сонце, про те, що у річці відбивається небо, хоч він цього ще й не розуміє. Якось його кликала мати, а він стояв і дивився у відображення в річці. Сусід Мартин, не розумів, чому хлопець боїться переходити річку, адже тут мілко, та й подумав: "Який се дурний хлопець! П'ять літ має, а ще броду боїться".

Мирон боїться літом бути сам у хаті. Його лякають тіні у кутах, комин, але надворі він собі може гуляти, рвати зіллячко, будувати хатки з трісок. Хлопчик задумується, чим людина бачить, чує. Він сам приходить до висновків, що очима людина бачить. Та коли він розповідає, що вухами чує кудкудакання, а пальцями шум, то усі сміються. Тоді він пояснює, що як не затикати вуха пальцями, то чути, як курка кудкудає, а як заткати, то чути тільки шум.

Найбільша біда Миронові з мисленням. Не вмів мислити, та й годі. Що тільки, бувало, скаже, все якесь не таке, як треба, все мати або хто-будь другий назве його туманом вісімнадцятим.

Ото раз сидить уся родина при обіді довкола великого стільця насеред хати. Мати подає капусту. Всі їдять її мовчки. Малий Мирон задивився на те, що так тихо стало в хаті, та й надумав щось сказати. Слуги побачили, що він задумався, та й чекають, щоб посміятися. "Ба, не знати, – почав звільна Мирон, – чому тото свята матінка дивиться, дивиться, а капуста не їсть?" Сміх, регіт, звичайна нагана матері враз із "туманом вісімнадцятим" – бідний Мирон заплакав.

Що з нього буде? По наших селах доволі часто є такі діти. Все у них змаленьку не так, як у людей: і хід, і обличчя, і волосся, і слова, і вчинки. А коли прийдеться такій дитині бідно жити у селі, нетямучі родичі зроблять так, що здібності дитини заніміють і

занидіють у зав'язку, і з малого Мирона вийде кепський господар або, що гірше, стане він забіякою, ворожбитом, що віритиме у власні привиди, і буде туманити людей.

А коли така дитина натрапить на люблячого батька, який не пошкодує навчити її, то дитина у школі буде хапатися до науки, перейметься правдами науки і забажає перевести їх у життя. І стане малий Мирон гарячим проповідником тих правд, понесе їх між темних і пригноблених, під рідні сільські стріхи... Ну, і незавидна чекає його доля! Навістить він і стіни тюремні, і всякі нори муки та насилля людей над людьми, а скінчить тим, що або згине десь у бідності, самоті та опущенні на якимось піддашші, або з тюремних стін винесе зароди смертельної недуги, котра перед часом зажене його в могилу, або, стративши віру в святу, високу правду, почне заливати черв'яка горілкою аж до цілковитої нестями. Бідний малий Мирон!..

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу